

**Forslag til forretningsorden
for
NSRs landsmøte 2006**

(Landsstyret, 04. mai 2006)

INNHold

1 Organisering og finansiering	3
2 Innkalling og saksliste	3
3 Påmelding.....	4
4 Saksfremstillinger og andre landsmøtepapirer	4
5 Forslag til uttalelser fra lokallag.....	4
6 Fullmakter	5
7 Møterett og -plikt	5
8 Tale-, forslags- og stemmerett.....	6
9 Språk.....	6
10 Reise- og oppholdskostnader	6
11 Åpning og konstituering av landsmøtet	7
12 Valg av redaksjonsutvalg og andre utvalg	8
13 Protokoll	8
14 Taletid, replikker m.v.	9
15 Om behandling av saker	9
16 Uttalelser fra landsmøtet (resolusjoner)	10
17 Redaksjonskomitéens behandling	11
18 Valgkomiteens arbeid.....	11
19 Avstemmingsregler	12
20 Landsmøtets ærespris	13
21 Unntak fra forretningsorden/dagsorden	13

1 Organisering og finansiering

Landsstyret i NSR har ansvaret for landsmøtets innhold og gjennomføring. Landsstyret kan delegere til leder eller sekretariatsleder å fastsette detaljer, herunder kjøreplanen.

Landsstyret inngår avtale med ett eller flere lokallag om praktisk hjelp i forbindelse med landsmøtet, kveldsprogram og eventuelt andre tilstelninger.

Sekretariatsleder er, i samråd med leder, ansvarlig for detaljplanlegging av overnatting, bespisning, møtelokaler og internt transport, samt ledelse av gjennomføringen av selve landsmøtet.

Sekretariatsleder har ansvar for alle avtaleinngåelser og innkjøp av tjenester som reise- transport- og overnattingstjenester, tolk, utstyr, ekstrahjelp o.a. innenfor budsjettet.

Landsmøtekostnadene dekkes over egen budsjettpost i NSRs budsjett som er fastsatt av det forrige landsmøtet. Regnskap for bruken føres over egen avdeling i regnskapet. Sekretariatsleder er ansvarlig for betryggende regnskapsføring.

2 Innkalling og saksliste

I henhold til vedtektene skal landsmøtet holdes innen utgangen av juni, dersom ikke Landsstyret vedtar noe annet i forbindelse med sametingsvalget. Eksakt landsmøtedato og -sted fastsettes av Landsstyret etter søknad fra ett eller flere lokallag. Landsstyret kan selv ta initiativ til sted og tid for landsmøtet.

Landsmøtets tid og sted kunngjøres på NSRs hjemmeside og i annen korrespondanse med lokallagene så snart dette er vedtatt i Landsstyret.

Valgkomiteen skal informeres i eget brev fra Landsstyret, hvor det redegjøres for hvilke verv komiteen skal fremme forslag til kandidater til. Valgkomiteen skal i god tid før landsmøtet ved hjelp av NSRs sekretariatsleder bekjentgjøre overfor lokallagene hvilke verv det skal velges personer til, og anmode om lokallagenes forslag.

Eventuelle forslag om endring av vedtekter fra lokallagene skal sendes NSRs sekretariat senest 45 dager før landsmøtet, og Landsstyret skal sende eventuelle forslag om endringer av vedtektene til lokallagene senest **30 dager** før landsmøtet.

Landsstyret fastsetter forslag til saksliste for landsmøtet i god tid (**2006: 4. mai**).

Formell innkalling til landsmøtet, med forslag til saksliste og forretningsorden, samt anmodning til lokallagene om påmelding av delegater, sendes lokallagene senest **30 dager** før landsmøtets første dag (**2006: 9. mai**).

Forslag til kjøreplanen for landsmøtet fastsettes av leder og sekretariatsleder og kunngjøres i rimelig tid innen landsmøtet.

3 Påmelding

Lokallagene skal melde inn sine delegater **senest 14 dager** før landsmøtets første dag (**2006: 26. mai**). Sekretariatsleder kan beslutte at alle påmeldinger skjer elektronisk eller via reisebyråenes nettsider eller lignende arrangementer.

Sekretariatsleder fastsetter romfordelingen i samarbeid med overnattingsstedet. Enkelte deltakere kan ha krav på enkeltrom. Dette gjelder spesielt NSRs lederskap og spesielt inviterte gjester.

4 Saksfremstillinger og andre landsmøtepapirer

Landsstyrets saksfremstillinger og vedlegg skal sendes lokallagene senest **14 dager** før landsmøtets første dag (**2006: 26. mai**) og legges ut på nettet (www.nsr.no).

Landsmøtets dokumenter skal fortrinnsvis være både på samisk og norsk. Landsmøtets dokumenter er offentlig tilgjengelige.

Papirkopier av saksfremstillinger og vedlegg skal også legges ut i tilknytning til landsmøtelokalene.

5 Forslag til uttalelser fra lokallag

Lokallagene kan foreslå at landsmøtet uttaler seg i bestemte saker (resolusjoner). Forslaget skal sendes skriftlig **14 dager** før landsmøtet (**2006: fredag 26. mai**) til NSRs sekretariat, som distribuerer forslagene til Landsstyret og parlamentarisk lederskap.

Forslagene skal være behandlet av delegasjonene/lokallaget, og være underskrevet av delegasjonsleder og/eller representanter for lokallagets styre. Ikke-signerte forslag kan avvises.

Forslag skal være fremmet skriftlig, på samisk eller norsk, i digital og skriftlig versjon.

Forslagene vil bli behandlet av Landsstyret som overfor landsmøtet vil foreslå behandlingsform for forslaget til uttalelse, samt oversette dokumentet. Parlamentarisk lederskap skal uttale seg om forslagene.

Landsstyret/parlamentarisk lederskap har ikke plikt til å behandle forslag sendt inn etter 26. mai. Disse forslag sendes direkte til redaksjonskomitéen.

Lokallagene kan overfor landsmøtet foreslå at andre saker enn de som foreslås i Landsstyret sakliste skal behandles. Landsmøtet vedtar dette med alminnelig flertall.

6 Fullmakter

Lokallagenes skriftlige fullmakter for delegatene skal være sendt NSRs sekretariat (postboks 173, 9521 Guovdageaidnu) senest **14 dager** før landsmøtet (2006: **fredag 26. mai**) og være underskrevet av lokallagets leder eller andre med denne myndighet.

Landsmøtet godkjenner fullmakter etter innstilling fra Landsstyret før landsmøtets forhandlinger begynner.

Lokallagene eller delegasjonene kan fremme forslag om endringer av delegater. Landsmøtet kan med absolutt flertall godkjenne muntlige og skriftlige fullmakter etter at landsmøtet er satt.

Møtelederne skal føre en oppdatert liste over møtende delegater til enhver tid.

7 Møterett og -plikt

Lokallagenes valgte delegater, Landsstyrets og ungdomsutvalgets medlemmer, medlemmer av SOL-styret og NSRs sametingsrepresentanter har både møterett og møteplikt under landsmøtet. Dette innebærer en plikt til å innfinne seg i landsmøtesalen når møtet starter og når votering foregår.

Den landsmøtevalgte valgkomiteen har møterett og møteplikt, men komiteen selv kan bestemme hvem som skal representere komiteen på landsmøtet.

Dersom vedkommende er påmeldt, men ikke møter, og organet, delegasjonen eller lokallaget ikke har meldt forfall for vedkommende, skal Landsstyret melde forfallet skriftlig til vedkommende lokallag/organ og bemerke dette i landsmøteprotokollen.

Dersom vedkommende bor og oppholder seg på landsmøtet, men ikke deltar på møtene, og det ikke er meldt gyldig forfall, kan Landsstyret kreve reise- og oppholdskostnadene refundert fra vedkommende og/eller det lokallag/organ vedkommende representerer.

8 Tale-, forslags- og stemmerett

Delegater fra lokallagene møter med tale-, forslags- og stemmerett i alle saker.

Direkte medlemmer møter med talerett på landsmøtet.

Medlemmer av NSRs landsstyre, ungdomsutvalg, SOLs styre og NSRs sametingsgruppe møter med tale- og forslagsrett i alle saker, men ikke stemmerett. Møtelederne kan oppfordre til at medlemmene i disse organene samordner sine innlegg med formål å begrense antall talere. Rettighetene utøves ved personlig fremmøte i landsmøtesalen. Møtelederne kan, i forståelse med landsmøtet, slippe andre til på talerstolen.

9 Språk

Det kan benyttes både samisk og norsk under landsmøtets forhandlinger, som skal tolkes til og fra språkene. Med samisk menes nord-, lule- og sørsamisk.

Landsmøtets dokumenter skal fortrinnsvis være både på samisk og norsk.

10 Reise- og oppholdskostnader

Sekretariatsleder fastsetter reisemåten for delegater, landsstyremedlemmer og gjester. Reisen skal foregå på for NSR billigste måte.

NSR dekker reisekostnadene for Landsstyrets medlemmer, ansatte, tolker og andre engasjerte og spesielt inviterte gjester/foredragsholdere når annet ikke er avtalt.

Det kan gis reisetilskudd til lokallagene for sine delegasjoner, ut fra antall delegater og reiseavstand. Reisetilskuddet fastsettes av sekretariatsleder innenfor budsjett. Lokallagets delegater har i det tilfelle selv ansvaret for å organisere sin reise til landsmøtet.

I unntakstilfeller kan Landsstyret vedta å dekke ekstra reisekostnader for delegaten ved uforutsett tilbakereise ved sykdom eller lignende, eller hvis opprinnelig billett måtte kanselleres av tungtveiende grunner.

NSR dekker oppholdskostnader for alle lokallagenes delegater, Landsstyret, ansatte/engasjerte og spesielt inviterte gjester/foredragsholdere. Oppholdskostnadene skal være nøkterne.

NSRs sametingsgruppe dekker selv reise- og oppholdskostnader. NSRs sekretariatsleder kan fakturere sametingsgruppa etter standardsatser for oppholdet, og ev. viderefakturere reisekostnader ved felles bestilling.

Andre gjester til landsmøtet og presse/media må dekke egne kostnader. Landsstyret kan dog bestemme at disse skal delta under festmiddag eller tilsvarende på NSRs regning.

NSR dekker ikke reisekostnader for direkte medlemmer som bruker sin rett til å møte på landsmøtet. Landsstyret kan vedta at oppholdskostnadene dekkes helt eller delvis.

11 Åpning og konstituering av landsmøtet

Landsmøtet ledes av Landsstyret inntil møtefunksjonærene er valgt.

Ved landsmøtets **begynnelse** skal Landsstyrets forslag til saksliste godkjennes av landsmøtet. Det skal angis hvilke innstillinger og dokumenter som er vedlagt saken.

Landsmøtet kan iht. punkt 6.3 vedta med alminnelig flertall å sette opp andre saker.

Forslag til kjøreplan for landsmøtet, som angir når de enkelte sakene planlegges behandlet, skal også godkjennes.

Kopi av alle landsmøtedokumenter skal være tilgjengelig i papirform og for nedlasting fra www.nsr.no.

Landsmøtet skal godkjenne fullmaktene fra lokallagene etter innstilling fra Landsstyret.

Landsmøtet skal i henhold til vedtektenes punkt 6.3 velge fire møteledere, fire referenter og to protokollunderskrivere. Landsstyret skal fremme forslag på kandidater ved landsmøtets begynnelse; i tillegg kan delegatene selv fremme forslag. Kandidatene anses om valgt ved absolutt flertall. Valget kan foregå ved akklamasjon.

De valgte møtelederne og referentene kan dele arbeidet mellom seg ved å fordele møtedagene og/eller sakene.

I tillegg skal det velges fire personer til tellekorpset, som skal foreta opptelling av stemmer ved voteringer og valg. Dersom medlem(mer) av tellekorpset selv er kandidater ved valg, skal vedkommende tre ut og det velges ny(e) medlem(mer) til tellekorpset.

12 Valg av redaksjonsutvalg og andre utvalg

Landsmøtet kan beslutte at det skal velges redaksjonsutvalg og eventuelt andre landsmøteutvalg som skal forberede behandlingen av bestemte saker og fremme forslag til vedtak i saker overfor landsmøtet.

Redaksjonsutvalgets størrelse og sammensetning fastsettes av landsmøtet med alminnelig flertall, etter forslag fra Landsstyret og delegasjonene. Minst ett av medlemmene skal komme fra Landsstyret og minst ett fra NSRs sametingsgruppe, fortrinnsvis parlamentarisk lederskap. Landsmøtet velger leder og nestleder.

13 Protokoll

Det skal føres protokoll fra landsmøtets forhandlinger. Protokollen skal føres som en *skriftlig forhandlingsprotokoll*, hvor det fremkommer hvilke skriftlige forslag som er fremmet i saken, hvilket stemmetall forslaget fikk og hva det endelige vedtak ble, eventuelt med stemmetall for hele forslaget. Det skal ikke føres referat fra de muntlige forhandlingene.

Sekretariatsleder skal før landsmøtet lage en mal for protokollen og sørge for at møtesekretærene har PC disponibel og printer tilgjengelig.

Protokollen skal føres eller godkjennes **fortløpende** av landsmøtets referenter. Det er ikke anledning til å gjøre protokolltilførsler.

NSRs sekretariatsleder har ansvar for å kvalitetssikre utformingen av landsmøteprotokollen, for eksempel ved å gi de valgte møtefunksjonærene administrativ støtte.

På landsmøtets **siste dag** skal protokollen skrives ut og signeres av de valgte protokollunderskriverne.

Så **snart som mulig** etter landsmøtet, renskriver Sekretariatsleder protokollen, får den oversatt til samisk/norsk og sendt protokollunderskriverne til endelig godkjenning.

Dersom protokollunderskriverne ikke har protestert **innen 10 dager**, kan protokollen legges ut på NSRs hjemmesider. Dersom det innkommer protester, skal Sekretariatsleder uten opphold rette opp påpekte feil og sende ut ny versjon til godkjenning.

Landsmøteprotokollen skal sendes lokallagene og NSRs organer uten unødig opphold. Protokollen kan sendes i digital versjon til lokallagets e-postadresse. Protokollen er offentlig.

14 Taletid, replikker m.v.

Talerstolen skal benyttes under landsmøtets forhandlinger. Delegater og andre skal vise tildelte nummerskilt for å be om ordet.

Møtelederne kan fastsette taletid for første gangs innlegg og for senere innlegg. I utgangspunktet kan **5 (fem)** minutter og **2 (to)** minutter nyttes, men dette kan endres underveis etter kunngjøring fra møtelederne.

Ved spesielt omfattende fremlegg kan det gis ekstra lang taletid.

Det er anledning til replikkordskifte. Replikk kan kun rettes til siste taler, og må ikke overstige ett minutt. Taleren gis anledning til svarreplikk. Svarreplikken må ikke overstige ett minutt.

Møtelederne kan innskrenke adgangen til talerstolen ved å sette strek i debatten. Det skal varsles om at det vil bli satt strek etter en bestemt tid, og at en må tegne seg for å få ordet. Det kan også settes begrensning i anledning til replikkordskifte.

Innlegg til dagsorden, forretningsorden og voteringsorden slippes til utenom talerlista dersom det fremvises "Time Out"-tegn for å be om ordet fra de som har talerett. Dersom taleren går ut over ordenssaken, skal vedkommende klubbes.

Berusede personer, eller personer som på annen måte er indisponert, kan nektes adgang til talerstolen av møtelederne.

Landsmøtets deltakere bes om at mobiltelefoner og andre forstyrrende elementer er slått av i salen.

15 Om behandling av saker

Saker utenom sakslisten kan kun behandles om landsmøtet selv vedtar det med alminnelig flertall.

NSRs vedtekter kan bare endres av landsmøtet med 2/3 flertall.

Endring av regler for listearbeid kan vedtas med absolutt flertall.

Alle forslag til vedtak skal innlevers skriftlig til møtelederskapet. Skriftlige forslag skal nummereres fortløpende og tas under votering etter ordskiftet.

Møtelederne fastsetter hvordan sakene skal behandles og i hvilken rekkefølge innkomne forslag i saken skal tas under votering.

Landsmøtet kan forespørres om voteringsrekkefølge m.v. Møtelederne skal ta behørig hensyn til innsigelser til foreslått behandlingsform fra delegatene.

Møtelederne kan fremme forslag om å oversende saken til Landsstyret dersom realitetsbehandling av saken ikke er hensiktsmessig. Landsmøtet vedtar oversendelse med alminnelig flertall.

16 Uttalelser fra landsmøtet (resolusjoner)

Forslag fra lokallagene til uttalelser fra landsmøtet skal fortrinnsvis være NSRs sekretariat i hende senest **14 dager** før landsmøtets start (**2006: 26. mai**).

Forslag som er innkommet innen fristen skal vurderes av Landsstyret og parlamentarisk lederskap, som foreslår videre behandling av forslaget overfor landsmøtet.

Forslag på samisk skal oversettes til norsk og vice versa.

Forslag innkommet innen fristen er ikke Landsstyret eller parlamentarisk lederskap forpliktet til å behandle.

Forslagene innkommet innen fristen skal refereres for landsmøtet av Landsstyret, med forslag om behandlingsform. Landsmøtet kan med alminnelig flertall vedta å ikke etterfølge Landsstyrets forslag til behandling.

Forslagsstiller kan komme med presiseringer eller kreve å legge frem sitt forslag selv, noe som skal etterkommes av møtelederne. Møtelederne kan sette tidsbegrensninger på fremleggelsen.

Forslag innkommet etter fristen kan tillates lagt frem etter forslag fra møtelederne. Møtelederne kan sette tidsbegrensninger på fremleggelsen. Forslaget leveres direkte til redaksjonskomiteen.

Forslagene skal være behandlet av delegasjonene/lokallaget, og være underskrevet av delegasjonsleder og/eller representanter for lokallagets styre. Ikke-signerte forslag kan avvises.

Forslag skal være fremmet skriftlig, på samisk eller norsk. Digital versjon skal leveres inn til redaksjonskomiteen sammen med skriftlig versjon. De skal minst inneholde navn på forlagsstiller, tekstforslag og være på maksimalt to sider.

17 Redaksjonskomitéens behandling

Redaksjonskomiteen konstitueres på landsmøtets **første dag**, og skal få overlevert fra Landsstyret alle forslag som er innkommet innen fristen, og forslag fremmet etter fristen fra forslagsstillere. Forslagene skal nummereres fortløpende.

Redaksjonskomiteen kan bestemme at forslag innkommet etter fristen skal oversettes, men er ikke forpliktet til det. Sekretariatsleder skal sørge for oversettere (hvis kapasitet) og eventuell annen administrativ støtte, samt PC/printertilgang til redaksjonskomiteen.

Redaksjonskomiteen skal **så snart som råd er** gjøre forslagene tilgjengelig for delegatene, på begge språk for de innkommet innen fristen og på originalspråk for forslag innkommet etter fristen, hvis de ikke er oversatt.

Redaksjonskomiteen skal overfor Landsmøtet fremme skriftlig forslag til hvordan uttalelsesforslagene skal behandles **senest to timer** før saken skal behandles i henhold til kjøreplanen.

Komiteen kan fremme forslag om at et forslag enten oversendes Landsstyret, avvises eller realitetsbehandles. Redaksjonskomiteen bestemmer selv hvem av komiteen som skal legge frem komiteens forslag.

Til komiteens innstilling kan delegatene ta replikk og bifalle og/eller motsette seg komiteens forslag. Møtelederne kan sette begrensninger mht. replikkskiftet.

Landsmøtet vedtar uttalelsene med alminnelig flertall.

18 Valgkomiteens arbeid

Valgkomiteen ble valgt av fjorårets landsmøte, og består av leder og to vara-medlemmer.

Valgkomiteen informeres av Landsstyret når landsmøtets tid og sted er fastsatt, og får en redegjørelse om hvilke verv komiteen skal fremme kandidater til.

Valgkomiteen skal fremme forslag til kandidater ved alle valg den er satt til å forberede, unntatt i valg av presidentkandidat i valgår, som fremmes av Landsstyret.

Valgkomiteen skal i god tid før landsmøtet ved hjelp av NSRs sekretariatsleder bekjentgjøre overfor lokallagene hvilke verv det skal velges kandidater til, og anmode om lokallagens forslag.

Valgkomiteen fastsetter selv sin arbeidsform ut over dette.

Valgkomiteen skal senest **om morgenen samme dag** som valget finner sted bekjentgjøre sin innstilling. Forslaget skal inneholde navn på komiteens kandidater og funksjonstid, samt opplysninger hvorvidt forslaget er enstemmig, samt ev. mindretallsforslag. Valgkomiteen trenger ikke begrunne sine forslag skriftlig, men kan delta i debatten under landsmøtets forhandlinger.

Ved **valgets begynnelse** skal valgkomiteen fremme og redegjøre for sine forslag fra landsmøtets talerstol.

Under forhandlingenes gang kan valgkomiteen trekke eller fremme nye kandidater, forutsatt at det er flertall for det i komiteen.

Komiteen kan føre muntlige forhandlinger fortløpende, og det stilles ikke krav om protokoll. Det er lederens ansvar å påse at et flertall for forslagene eksisterer. Mindretallet i komiteen kan fremme sitt syn fra landsmøtets talerstol.

I valg av presidentkandidat skal den Landsstyret bemyndiger fremme forslag til presidentkandidat for NSR. Et eventuelt mindretallsforslag skal også legges frem.

Valget skal foregå etter reglene i NSRs vedtekter paragraf 18.

19 Avstemmingsregler

Votering skjer etter NSRs paragraf 18. Vedtak gjøres vanligvis med alminnelig flertall, mens det i valg skal benyttes absolutt flertall.

Med alminnelig flertall forstås mer enn halvparten av de avgitte stemmene. Avholdende stemmer teller ikke med i det totale stemmetallet.

Med absolutt flertall forstås mer enn halvparten av de tilstedeværende stemmeberettigede. Avholdende stemmer teller i praksis imot forslaget.

Et forslag har fått kvalifisert flertall når det har fått mer enn 2/3 av avgitte stemmer. Avholdende stemmer teller ikke med i det totale stemmetallet.

Dersom det er flere enn to kandidater ved valg, og ingen av disse oppnår absolutt flertall i første valgomgang, deltar de to kandidatene som fikk flest stemmer i en ny valgomgang. Den nye valgomgangen gjøres skriftlig, og valget avgjøres ved alminnelig flertall. Ved fortsatt stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning.

Det valgte tellekorpsset har ansvaret for å gjennomføre en betryggende telling av stemmegivningen ved voteringer og valg, og melde dette til møtelederne og referentene.

Ved åpenbare voteringsresultater kan møtelederne selv foreta opptelling.

Avstemming skjer normalt ved visning av stemmetegn. Avstemming ved opprop kan gjennomføres etter forslag fra møtelederne.

Møtelederne eller landsmøtets delegater kan foreslå skriftlig avstemming. Skriftlig avstemming skal gjennomføres dersom en av delegatene krever det.

Ved valg skal dørene til møtesalen være lukket, slik at møtelederne og tellekorpset kan ha full oversikt over hvor mange stemmeberettigede som er til stede. Dette innebærer selvfølgelig ikke at tilstedeværende uten stemmerett må forlate salen.

20 Landsmøtets ærespris

Landsstyret kan fremme forslag om at landsmøtet tildeler ærespris til en eller flere fortjenstfulle personer, etter egne statutter.

Forslag om tildeling foreslås og begrunnes av Landsstyret **første dag** av landsmøtet, og tildeling skjer etter foreslått kjøreplan. Seremonien fastsettes av Landsstyret i forståelse med landsmøtets møteledere.

Tildelingen av prisen skjer ved akklamasjon, og protokolleres som landsmøtets beslutning. Det er ikke tillatt med ordinære innlegg eller replikkordskifte i tildelings-saken.

21 Unntak fra forretningsorden/dagsorden

Møtelederne kan, i forståelse med landsmøtet, gjøre unntak fra kjøreplanen eller forretningsorden.